

1. GEDRAGSPROTOCOL

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding

- 1.1 Wat is het gedragsprotocol?
- 1.2 Waarom een gedragsprotocol?
- 1.3 Visie op pedagogisch klimaat
- 1.4 Algemene voorwaarden voor de aanpak van ongewenst gedrag

Hoofdstuk 2. Samenwerking met ouders

Hoofdstuk 3. Begripsomschrijvingen

- 3.1 Voorbeelden van ongewenst (pest) gedrag
  - 3.1.1 Verbaal
  - 3.1.2 Fysiek
  - 3.1.3 Intimidatie
  - 3.1.4 Isolatie
  - 3.1.5 Stelen of vernietigen van bezittingen

Hoofdstuk 4. Maatregelen bij ongewenst (pest) gedrag

- 4.1 Preventieve maatregelen
- 4.2 De (directe) aanpak van ongewenst(pest) gedrag

Hoofdstuk 5. Concrete pedagogische invulling

- 5.1 Hulp aan het slachtoffer
- 5.2 Hulp aan de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont
- 5.3 Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers
- 5.4 Hulp aan de ouders

Hoofdstuk 6. (Gedrag)regels

- 6.1 Uitgangspunten bij straffen en belonen
- 6.2 De belangrijkste schoolgedragregels
- 6.3 Schoolgedragregels voor leerkrachten
- 6.4 Schoolgedragregels voor ouders
- 6.5 Adviezen voor ouders van gepeste kinderen

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1 Wat is het gedragsprotocol?

Het gedragsprotocol vormt de verklaring van het schoolbestuur, de directie, de leerkrachten, de leerlingen en de ouders, waarin is vastgelegd dat men pestgedrag en ander onacceptabel gedrag op onze school volgens een vooraf bepaalde handwijze aanpakt.

1.2 Waarom een gedragsprotocol?

IKC Klimboom wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin kinderen zich veilig, gerespecteerd en geaccepteerd voelen en waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De school moet een veilige plaats zijn, waar geen plaats is voor agressie, geweld, discriminatie, intimidatie, vandalisme of geweld.

Ongewenst gedrag komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat we onder ogen willen zien en op onze school serieus aan willen pakken, zodat de school een veilige plaats is voor alle betrokkenen.

Dit willen we bereiken door duidelijke regels en afspraken en een transparant beleid ten aanzien van ongewenst gedrag.

1.3 Visie op pedagogisch klimaat

Ons doel van de pedagogische visie is het creëren van een veilig en gezond onderwijsklimaat voor iedereen, waarbinnen kinderen, leerkrachten en ouders optimaal kunnen functioneren en een positieve invloed uitoefenen op de ontwikkeling van het kind. Hierdoor heeft elk kind de ruimte om persoonlijke groei door te maken en wordt de actieve leerhouding bevorderd. Bij ons op school vinden we het belangrijk dat ieder kind de kans krijgt om zich zowel cognitief als sociaal emotioneel te ontwikkelen. Wij gaan uit van de **eigenheid** van het individuele kind, hierbij hebben we aandacht voor de specifieke mogelijkheden en behoeften.

Met een positieve houding stimuleren wij de ontwikkeling naar **zelfstandigheid** en **verantwoordelijkheid** bij kinderen. Ze leren zelf keuzes te maken en de verantwoordelijkheid te dragen voor de gemaakte keuzes. Kinderen weten wat er van ze verwacht wordt door het bieden van structuur en **duidelijke** daltonafspraken. Ze groeien door het **vertrouwen** dat de leerkracht in ze heeft.

Iedereen wordt benaderd vanuit een houding **wederzijds respect** en waardering voor elkaar, wat in het schoolklimaat tot uiting komt.

1.4 Algemene voorwaarden voor de aanpak van ongewenst gedrag

Om ongewenst gedrag op de juiste manier aan te kunnen pakken, zijn er diverse voorwaarden noodzakelijk:

- Ongewenst gedrag o.a. pesten en conflicten moeten als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (de twee direct betrokken partijen en de zwijgende groep), leerkrachten, directie en de ouders/verzorgers.
- Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken, maar als bescherming van de andere leerling;
- Een andere stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om ongewenst gedrag bij een leerkracht aan te kaarten, alle leerlingen zijn namelijk verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep;

- Bij problemen rondom ongewenst gedrag zullen directie en leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders.
- Wanneer het probleem niet op de juiste manier wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, is de inschakeling van een schoolcontactpersoon nodig. Deze persoon (meestal een directielid) kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Als blijkt dat het ongewenste grensoverschrijdende gedrag structurele vormen heeft en/of leidt tot onacceptabele last of schade aan anderen en materiaal, kan overgegaan worden tot disciplinerende maatregelen zoals schorsing en verwijdering van school. Dit is ter beoordeling aan de directie.

Hoofdstuk 2. Samenwerking met ouders

Wij hebben op het gebied van gedrag en opvoeden een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de ouders. Er moet sprake zijn van een constructieve samenwerking tussen ouders en school. Met name op gebied van gedragsverandering is dit een belangrijk gegeven. Ouders en school moeten hetzelfde uitstralen naar het kind. Het is immers in het belang van het kind, dat het ongewenste gedrag stopt.

In de samenwerking met ouders maken wij onderscheid in ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid.

Ouderparticipatie: ouders verrichten hand- en spandiensten op school en/of hebben zitting in de medezeggenschapsraad of werkgroepen.

Ouderbetrokkenheid: ouders laten blijken zich medeverantwoordelijk te voelen voor de schoolontwikkeling van hun kinderen, hetgeen een grote bijdrage levert aan de ontwikkeling en het leersucces van kinderen.

Wij gaan hierbij uit van:

1. Alle gezinnen/ouders zijn welkom
2. Effectief communiceren tussen ouders en school
3. Ondersteuning schoolresultaten, zowel thuis als op school
4. Opkomen voor ieder kind
5. Gelijkwaardigheid in besluitvorming
6. School en ouders werken samen in de omgeving

Hoofdstuk 3. Begripsomschrijvingen

Ongewenst grensoverschrijdend gedrag

In dit gedragsprotocol wordt gesproken van ongewenst en/of grensoverschrijdend gedrag. Dit kan zich onder meer uiten als vernieling, bedreiging, agressie, zich onvoldoende houden aan de regels en pestgedrag.

Pesten

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen? Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan

om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflictantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt. Daarbij leren de kinderen ook grenzen (ver)kennen van de ander en zichzelf. Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling (zie hoofdstuk 4) terug bij een aantal betrokkenen.

3.1. Voorbeelden van ongewenst (pest)gedrag

3.1.1. Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor enz)
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

3.1.2. Fysiek:

- Trekken, slaan en duwen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten, haren trekken en spugen.

3.1.3. Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

3.1.4. Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke activiteiten.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Kinderen met andere culturele gewoontes weren.

3.1.5. Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Hoofdstuk 4. Maatregelen bij ongewenst (pest)gedrag

4.1. Preventieve maatregelen

1. Schoolgedragsregels

De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden de regels van het gedragsprotocol expliciet besproken. Deze schoolgedragsregels hangen in elke klas op een zichtbare plaats.

Bij de opening van de Kinderboekenweek worden de gedragsregels door de klassenvertegenwoordigers in het bijzijn van alle leerlingen (en ouders) ondertekend.

2. Methode 'Kwink'

De school vindt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen belangrijk. Het respectvol omgaan met elkaar, het luisteren naar elkaar en het accepteren van elkaar vormen hierbij de uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden benoemd in de sociaal-emotionele methode 'Kwink' waarmee in elke klas gewerkt wordt.

Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Inclusief burgerschap en mediawijsheid. Voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht SEL-programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch, leuk en altijd actueel. Gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep. Sluit goed aan bij de principes van PBS (Positive Behaviour Support).

3. Groepsgesprek

Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan ongewenst - of pestgedrag in een groepsgesprek.

De leerkracht besteedt expliciet positieve aandacht aan gewenst gedrag, eventueel middels een specifieke beloning.

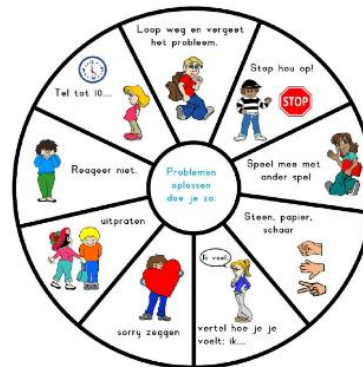
4. Conflictbeheersing

Door snelle en structurele aanpak van (kleine) conflicten, waar wij kinderen verantwoordelijk voor maken, worden deze bij de kiem gesmoord.

Per groep worden steeds 2 pleinwachters aangewezen. Zij dragen een geel hesje t.b.v. de herkenbaarheid en hanteren de regels voor het zelf oplossen van problemen. Deze cirkel van oplossingen dragen zij bij zich of ze wijzen op de opgehangen cirkel. De pleinwachter doet een suggestie uit de oplossingen:

- *Loop weg en vergeet het probleem.*
- *Zeg: Stop hou op!*
- *Speel mee met een ander spel.*
- *Kies door 'steen, papier, schaar'.*
- *Vertel hoe je je voelt: 'Ik...'*
- *Zeg sorry.*
- *Praat het uit.*
- *Reageer niet.*
- *Tel tot 10.*

Wat kan ik doen?

Indien het conflict niet opgelost kan worden, wordt de leerkracht erbij betrokken.

5. Taakspel

In groep 3 (en eventueel in vervolgcjaren wanneer nodig) wordt de methode "Taakspel" ingezet om kinderen te leren taakgericht te werken. Dit bevordert het pedagogisch klimaat in de klas.

6. Project anti-pestten (groep 5)

In groep 5 wordt het thema pesten uitgebreid behandeld in een speciale projectweek aan het begin van het schooljaar.

7. Competentietraining

Indien mogelijk wordt een door stichting Kwadraat aangeboden competentietraining ingezet. Het meest effectief is deze training in groep 5.

8. Aanbod (actief) burgerschap en (sociale) integratie

De school

- heeft een aanbod gericht op de bevordering van burgerschap en integratie.
- besteedt aandacht aan de bevordering van sociale competenties.
- bevordert deelname aan en betrokkenheid op de samenleving.
- bevordert basiswaarden die nodig zijn voor participatie in de democratische rechtsstaat.
- bevordert kennis, houdingen en vaardigheden die nodig zijn voor participatie in de democratische rechtsstaat.
- brengt burgerschap en integratie zelf in de praktijk.
- besteedt structureel aandacht aan de aan burgerschap en integratie gerelateerde kerndoelen.

9. Collegiale steun en deskundigheidsbevordering

Opvoeden doen wij niet alleen. Wij helpen elkaar hierbij.

Elk teamlid van IKC Klimboom is deskundig en vaardig in het opvoeden van kinderen. Om te werken aan de verdere professionalisering leren wij van elkaar en door gerichte scholing.

10. Nieuwe ouders

Tijdens de kennismakingsgesprekken met nieuwe ouders is het gedragsprotocol standaard een gespreksonderwerp. Zodoende zijn alle nieuwe ouders en leerlingen op de hoogte van de schoolafspraken.

4.2. De (directe) aanpak van ongewenst gedrag

1. Zodra een leerling de schoolgedragsregels overtreedt, wordt het betreffende kind hierop aangesproken. Dit kan zijn door zowel leerkrachten als de pleinwacht gebeuren. Bij grotere of herhaaldelijke overtredingen volgt een gesprek met de leerkracht.
Als er sprake is van heftig onacceptabel gedrag (ter beoordeling van de leerkracht en/of directie) wordt direct stap 3 van het gedragsprotocol in werking gezet, wat betekent dat de ouders direct op de hoogte worden gesteld van het gedrag van de leerling.
2. Afhankelijk van de zwaarte van de overtreding en de voorgeschiedenis zullen tevens strafmaatregelen in de klas en/of op het plein opgelegd worden door de leerkracht of pleinwacht. Onder deze strafmaatregelen worden verstaan: nablijven, een schriftelijke opdracht over de toedracht en de zijn of haar rol in het probleem of uitsluitel van deelname in activiteiten of pauze.
3. Indien stap 2 geen verbetering in het gedrag oplevert zal de betrokken leerling uit de klas verwijderd worden en in een andere klas aan het werk gezet worden met een zinvolle opdracht (een time-out). Deze opdrachten zullen altijd in een klaslokaal onder begeleiding van een andere leerkracht uitgevoerd moeten worden, dus niet op de gang, in de IB-kamer of bij de directeur.
Dezelfde dag worden de ouders benaderd door de leerkracht voor een gesprek over het gedrag van het kind.
Van dit oudergesprek wordt altijd een verslag gemaakt en opgenomen in het digitale leerlingvolgsysteem.
4. Indien ongewenst gedrag aanhoudt nadat zowel stap 1 tot 3 zijn doorlopen zal een directielid het betreffende kind dezelfde dag hierop aanspreken. Van dit gesprek wordt een aantekening gemaakt in het leerlingvolgsysteem.
5. Indien ongewenst gedrag na het doorlopen van de eerste drie stappen aanhoudt zal de directeur een gesprek met de ouders voeren. Van dit gesprek wordt altijd een verslag gemaakt. Zowel de leerkracht als de ouders ontvangen een kopie van dit verslag.
6. Indien het gedrag niet verbetert, kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem in de richting van de afdeling Jeugdzorg, RIAGG, een opvoedbureau of andere hulpverlening.
7. Indien ongewenst gedrag aanhoudt na het doorlopen van de bovenstaande stappen kan de procedure schorsen en verwijderen in werking treden. Zowel de ouders van de betreffende leerling als de leerkracht zullen hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld worden. Ook kan

tot schorsing worden overgegaan indien er sprake is van een zeer heftig en onacceptabel voorval. Dit is ter beoordeling van de directie.

8. Schorsing als ordemaatregel.

De directeur vergewist zich ervan, dat de situatie dermate ernstig is, dat verantwoord kan worden overgegaan tot schorsing van betreffende leerling. De directeur maakt het besluit tot schorsen schriftelijk en gemotiveerd aan de ouders/verzorgers bekend. Zie verder “Protocol schorsen als ordemaatregel”.

9. Schorsing in relatie tot verwijdering.

Hiervoor is op bestuursniveau een protocol van kracht, nl “Schorsen en verwijderen van leerlingen”.

Hoofdstuk 5. Concrete pedagogische invulling

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Onderstaande paragrafen geven concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

5.1. Hulp aan het slachtoffer

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- Gesprekken met een vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.

Doelen:

- Kinderen leren eigen kracht kennen waardoor ze steviger in hun schoenen staan.
- Kinderen leren eigen kwaliteiten (her)ontdekken en (her)vinden zo hun zelfvertrouwen.
- Kinderen leren hun eigen denken en handelen zelf positief te beïnvloeden.

5.2 Hulp aan de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont

De leerlingen die grensoverschrijdend gedrag vertonen hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op een normale wijze met anderen of materiaal om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Een gesprek vanuit het protocol waarin ondubbelzinnig zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Dit gesprek wordt gevoerd als een slecht-nieuwsgesprek. Er wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Een duidelijk afspraak voor een vervolgesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert kan reageren.

- De ouders worden volgens het stappenplan geïnformeerd (zowel van de pester als het gepeste kind).
- Van alle gesprekken met de pester en/of ouders worden indien mogelijk notities gemaakt. Indien deze activiteit geen oplossing biedt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind.
- Als het grensoverschrijdende gedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van een extern hulpverleningsinstantie of verwijst ouders hiernaar door. Indien dit alles niet leidt tot een verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind.

Eventueel kan de school overgaan tot schorsing of verwijdering van leerlingen volgens het protocol op bestuursniveau.

5.3. Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers

De zwijgende middengroep is van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep moet ook gemobiliseerd worden, niet alleen door de leerkracht, maar ook door in overleg te gaan met de ouders.

5.4. Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school serieus omgaat met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.

- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat hun kind lijdt onder het gedrag van anderen. Ook voor ouders moet een klimaat bestaan waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.
- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen tegen het pesten. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

Hoofdstuk 6. (Gedrag)regels

6.1 Uitgangspunten bij straffen en belonen

- Goed gedrag wordt beloond en ongewenst gedrag wordt bestraft
- Een beloning moet leuk zijn en straf is niet leuk
- De straf moet haalbaar/maakbaar zijn voor het kind
- Het gedrag van het kind wordt afgewezen
- Er wordt duidelijk gemaakt waarom de straf er is

6.2 De belangrijkste schoolgedragsregels

1. **Eerlijk duurt het langst.**
2. **Iedereen hoort erbij.**
3. **Pas op je woorden.**
4. **Handen thuis.**
5. **Wees zuinig en netjes.**
6. **Veiligheid eerst.**
7. **Laat weten waar je bent.**
8. **Doe je best.**

6.3 Schoolgedragsregels voor leerkrachten

- Ik zorg voor een goed opgeruimde en gestructureerde werkomgeving voor de leerlingen;
- Ik zorg voor een veilige, prettige sfeer in de groep;
- Ik ben eerlijk, consequent, enthousiast en duidelijk;
- Ik houd toezicht op alle kinderen, zowel binnen als buiten het gebouw;
- Ik leer kinderen om te gaan met onze regels en geef hierbij steeds het goede voorbeeld;
- Ik geef mijn leerlingen nooit zonder bericht aan iemand mee die ik niet ken;
- Wanneer een kind langer dan 15 minuten moet nablijven, stel ik ouders hiervan op de hoogte;
- Problemen, misverstanden en moeilijkheden bespreek ik samen met degenen die hierbij betrokken zijn;
- Ik communiceer tijdig en ben open en eerlijk over de dingen die op school spelen;
- Ik laat een positieve benadering zien, ik geef complimenten en werk met beloningssystemen;
- Ik begroet alle leerlingen aan het begin van de dag;
- Ik houd mij aan het Protocol Social Media.

6.4 Schoolgedragsregels voor ouders

- Ik zorg ervoor dat ik op de hoogte ben van de schoolse zaken door de (nieuws)brieven en informatieboekje van school zorgvuldig te lezen;
- Ik bespreek problemen op een respectvolle wijze met de leerkracht van mijn kind;
- Ik ben betrokken bij het onderwijs aan mijn kind;
- Ik neem de signalen van school serieus en neem de adviezen van school ter harte;
- Ik doe er alles aan om mijn kind zo goed mogelijk op te (laten) voeden;
- Ik doe er alles aan om mijn kind een zo prettig mogelijke bijdrage te leveren aan het pedagogisch klimaat op school;
- Ik spreek respectvol over de leerkrachten, zeker in het bijzijn van mijn kind;
- Ik geef mijn kind de spullen die hij/zij nodig heeft in een rugzakje mee naar school;
- Wanneer ik mijn kind naar school breng of ophaal, doe ik dit zoveel mogelijk te voet of met de fiets;
- Ik zorg ervoor dat de school beschikt over de juiste adresgegevens en over mijn juiste telefoonnummers;
- Ik zorg ervoor dat mijn kind op tijd op school is en ook op tijd weer opgehaald wordt;
- Wanneer mijn kind ziek is, geef ik dit telefonisch of persoonlijk voor 08.30 uur door aan school;
- Ik houd me aan de regels voor het aanvragen voor het verlof.

6.5 Adviezen voor ouders van gepeste kinderen

Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen.

- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Als uw kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met uw kind filmpjes over pesten. Meer informatie is verkrijgbaar bij de bibliotheek.
- Als u er met niemand over mag praten van uw kind, steun dan uw kind, geef het achtergrondinformatie en maak uw kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te overleggen met de leerkracht.
- Beloon uw kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, zodat hij in een spel of motorische vaardigheid kan uitblinken.
- Wordt uw kind op de sportclub gepest door leeftijd- of klasgenoten, vraag dan de leiding aan het pesten aandacht te besteden en met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig mag zijn.
- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met uw kind. Doe dat niet op negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: 'wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?'
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan komt.
- Laat uw kind opschrijven wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij uw kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.
- Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining of kanjertraining. Informatie is in te winnen op school, RIAGG, Jeugdzorg of andere ouders.
- Let thuis goed op pestgedrag via bijvoorbeeld facebook, whatsapp, MSN, chatsites en email.
- Accepteer de situatie niet. Bespreek het op school en schakel eventueel een contactpersoon (op school: Annemieke Scheuierman) in om aan de ongezonde situatie voor uw kind een einde te maken.